

BOGANMELDELSER

DEN FRANSKE STATS BOGGAVE TIL HANDELSHØJSKOLENS BIBLIOTEK

Af Z. D. Lando.

Den franske Stat har i sine Bestræbelser for at udbrede Kendskab til fransk Aandsliv gentagne Gange skænket fransk Litteratur til udenlandske Biblioteker. Paa denne Maade fik nogle danske Biblioteker for godt et Aar siden Lejlighed til at supplere deres franske Bogbestand. De kunde ud af et Katalog over nyere fransk Litteratur, der spændte over næsten alle Aandslivets Omraader, indenfor en bestemt Sum udvælge det, de ønskede. Da Udvalget var begrænset til Kataloget, maatte Handelshøjskolens Bibliotek for fuldt at udnytte det bevilgede Beløb (5000 frcs.) gaa lidt udenfor sit egentlige Felt, idet det tillige udtog enkelte almen-historiske, lingvistiske, litteraturhistoriske og leksikografiske Værker.

I nedenstaaende Fortegnelse er kun opført de Bøger, som falder indenfor Fagomraaderne: Nationaløkonomi (inkl. økonomisk Historie), Erhvervsøkonomi og Jura. Fagbetegnelsen Erhvervsøkonomi, der som bekendt af Handelshøjskolen bruges i en udvidet Betydning, omfatter her Handel, Bankvæsen, Erhvervsgeografi, Trafikvæsen og Reklame.

Nationaløkonomi:

- Aftalion, Albert: *L'équilibre dans les relations économiques internationales.* Par. 1937. 466 S.
- Aftalion, Albert: *Monnaie, prix et change. Expériences récentes et théorie.* Par. 1937. 353 S.
- Baudin, Louis: *Le crédit.* Par. u. A. 264 S. (Histoire du travail et de la vie économique).
- Dubreuil, H.: *Standards. Le travail américain vu par un ouvrier français.* Par. 1929. 434 S. (Les «écrits» 2,2).
- Gide, Charles: *Le coopératisme. Conférences de propagande.* 5. éd. Par. 1929. 334 S.
- Gide, Charles et Charles Rist: *Histoire des doctrines économiques depuis les physiocrates jusqu'à nos jours.* 5. éd. rev. Par. 1926. 813 S.

BOGANMELDELSER

DEN FRANSKE STATS BOGGAVE TIL HANDELHØJSKOLENS BIBLIOTEK

Af Z. D. Lando.

Den franske Stat har i sine Bestræbelser for at udbrede Kendskab til fransk Aandsliv gentagne Gange skænket fransk Litteratur til udenlandske Biblioteker. Paa denne Maade fik nogle danske Biblioteker for godt et Aar siden Lejlighed til at supplere deres franske Bogbestand. De kunde ud af et Katalog over nyere fransk Litteratur, der spændte over næsten alle Aandslivets Omraader, indenfor en bestemt Sum udvælge det, de ønskede. Da Udvalget var begrænset til Kataloget, maatte Handelshøjskolens Bibliotek for fuldt at udnytte det bevilgede Beløb (5000 frcs.) gaa lidt udenfor sit egentlige Felt, idet det tillige udtog enkelte almen-historiske, lingvistiske, litteraturhistoriske og leksikografiske Værker.

I nedenstaaende Fortegnelse er kun opført de Bøger, som falder indenfor Fagomraaderne: Nationaløkonomi (inkl. økonomisk Historie), Erhvervsøkonomi og Jura. Fagbetegnelsen Erhvervsøkonomi, der som bekendt af Handelshøjskolen bruges i en udvidet Betydning, omfatter her Handel, Bankvæsen, Erhvervsgeografi, Trafikvæsen og Reklame.

Nationaløkonomi:

- Aftalion, Albert: *L'équilibre dans les relations économiques internationales.* Par. 1937. 466 S.
- Aftalion, Albert: *Monnaie, prix et change. Expériences récentes et théorie.* Par. 1937. 353 S.
- Baudin, Louis: *Le crédit.* Par. u. A. 264 S. (Histoire du travail et de la vie économique).
- Dubreuil, H.: *Standards. Le travail américain vu par un ouvrier français.* Par. 1929. 434 S. (Les «écrits» 2,2).
- Gide, Charles: *Le coopératisme. Conférences de propagande.* 5. éd. Par. 1929. 334 S.
- Gide, Charles et Charles Rist: *Histoire des doctrines économiques depuis les physiocrates jusqu'à nos jours.* 5. éd. rev. Par. 1926. 813 S.

- Gonnard, René: Histoire des doctrines monétaires dans ses rapports avec l'histoire des monnaies. Par. 1935—36. Bd. 1—2.
- Nogaro, Bertrand: La crise économique dans le monde et en France. Par. 1936. 352 S.
- Nogaro, Bertrand: Leçons d'introduction au cours de statistique économique 1935—1936. Par. 1936. 71 S.
- Nogaro, Bertrand: Les prix agricoles mondiaux et la crise. Par. 1936. 167 S.
- Oulès, Firmin: Le mécanisme des échanges internationaux et la politique commerciale en temps de crise. Par. 1936. 126 S. (Études économiques 3).
- Oulès, Firmin: Le problème du commerce international. Par. 1934. 483 S.
- Piettre, André: L'évolution des ententes industrielles en France depuis la crise. Par. 1936. 243 S. (Études économiques 2).
- Ramon, Gabriel: Histoire de la Banque de France d'après les sources originales. Par. c. 1929. 501 S.
- Rist, Charles: Essais sur quelques problèmes économiques et monétaires. Par. 1933. 501 S.
- Simiand, François: Les fluctuations économiques à longue période et la crise mondiale. Par. 1932. 142 S.
- Simiand, François: Recherches anciennes et nouvelles sur le mouvement général des prix du 16 au 19e siècle. Conférences d'histoire et statistique économiques 1930—32 à l'École pratique des hautes études. Par. u. A. 677 S.
- Tchernoff, J.: Ententes économiques et financières, cartels, syndicats, trusts, holdings devant les lois civiles, pénales, internationales. Par. 1933. 819 S.
- — Supplément. Mise au point de la législation et de la jurisprudence (1933—37). Par. 1937. 118 S.

Erhvervsøkonomi:

- Berard, André: Du producteur au consommateur. Fruits et légumes, campagne 1935. Par. 1936. 141 S. (Institut scientifique de recherches économiques et sociales, Mémoires et enquêtes 1).
- Berard, André: Du producteur au consommateur. Fruits et légumes, suite, campagne 1936. Par. 1937. 187 S. (Institut scientifique de recherches économiques et sociales. Mémoires et enquêtes 2).
- Picard, Roger: Formes et méthodes nouvelles des entreprises commerciales. Par. 1936. 216 S.
- Cauboue, Pierre: Introduction à l'étude de la banque. Par. u. A. 252 S.
- Cauboue, Pierre: La pratique des opérations financières de banque. Par. u. A. 354 S.
- Cauboue, Pierre: Traité des opérations financières de banque. Par. u. A. 290 S.
- Marchal, Jean: Les grands marchés financiers, Londres, New-York, Paris, Berlin. Par. 1932. 216 S.
- Terrel, Henry et Henri Lejeune: Traité des opérations commerciales de banque. 7. éd. rev. Par. 1936. 535 S.
- Truptil, R. J.: Le système bancaire anglais et la place de Londres. Par. 1935. 293 S.

- Allix, André, A. Leyritz et A. Merlier: Géographie pour l'enseignement secondaire. Les principales puissances économiques du monde. Par. 1937. 540 S. (Collection Jean Brunhes).
- Dubois, Marcel et J.-G. Kergomard: Géographie économique. 4. éd. par J.-G. Kergomard. Par. 1934. 962 S.
- (Jousset, P.: La France. Géographie illustrée. Par. u. A. Bd. 1—2.)
- Maurette, Fernand: Les grands marchés des matières premières. 7. éd. Par. 1937. 198 S. (Collection Armand Colin, Section de géographie 18).
- Lavie, Paul: La concurrence du rail et de la route. Par. 1934. 692 S. (Études d'économie politique appliquée 1).
- Picard, Alfred: Les chemins de fer. Par. 1918. 856 S.
- Les transports. Par. 1935. 316 S. (Annales du droit et des sciences sociales 1935, 5).
- Mauduit, Roger: La réclame. Etude de sociologie économique. Par. 1933. 172 S. (Nouvelle bibliothèque économique).

Jura:

- Capitant, Henri: Vocabulaire juridique, rédigé par des professeurs de droit, des magistrats et des jurisconsultes. Par. 1936. 530 S.
- Code de commerce, suivi des lois commerciales et industrielles avec annotations d'après la doctrine et la jurisprudence et renvois aux publications Dalloz. 35. éd. rev. par M. Henry Bordeaux. Par. 1938. 654 S. (Petite collection Dalloz).
- Lacour, Léon: Précis de droit commercial. 6. éd. par L. Julliot de la Morandière. Par. 1936. 503 + 97 S. (Petits précis Dalloz).
- Lacour, Léon: Précis de droit maritime. 2. éd. mise à jour par Georges Ripert. Par. 1933. 353 S. (Petits précis Dalloz).
- Savatier, R.: Nouveau dictionnaire pratique de droit. Par. 1933. Bd. 1—2. (Dalloz).

Den første Gruppe omfatter saa navnkundige Forfattere som *Aftalion, Gide, Nogaro og Rist*. Der skal kun lige peges paa een Erhvervelse, nemlig Gide og Rist: *Histoire des doctrines économiques*, som er et internationalt anerkendt Standardværk.

Det Udpluk, der er gjort til Genstand for Anmeldelse, er foretaget mere eller mindre tilfældigt; mindre tilfældigt, idet man fortrinsvis har fremdraget Forfattere, hvis Navne ikke er videre kendte blandt danske Økonomer.

Det omtalte Udvalg er nærmest tænkt som en Smagsprøve, og det er Anmelderens Haab, at den maa virke appetitæggende.

Tchernoff: Ententes Economiques et Financières.

Tchernoff er Jurist, men hans digre Værk er skrevet nok saa meget fra det økonomiske som fra det juridiske Synspunkt, og det er Grunden til, at vi har opført Bogen under Gruppen »Nationaløkonomi«.

Tchernoffs litterære Produktion er meget omfattende. Den spænder over store Dele af det erhvervsretlige Omraade. Han er dog ikke paa nogen

Maade ensidig. International Ret er en anden Streng paa hans litterære Bue, og han har desuden behandlet Emner fra den politiske Historie.

Forfatteren søger at sammenholde de økonomiske Kendsgerninger med de gældende Retsregler. For at vise Forholdet mellem den økonomiske og juridiske Opfattelse ofrer han i de indledende Kapitler megen Plads paa Definitioner, som til Tider udarter sig til de reneste terminologiske Haar-kløverier. Den hævdvundne Inddeling af Kartellerne maa han til Brug for den juridiske Udredning omgruppere efter de 3 Synspunkter: 1. Kartel-medlemmernes indbyrdes Forhold; 2. deres Forhold til lignende Bedrifter, Outsiderne indbefattet; 3. Kartellets Forhold til Tredjemand og da navnlig til Forbrugerne.

Trods de mange Omsvøb giver Tchernoff en ganske god Definition af Begreberne Trust, Holding (société de portefeuille) og Koncern. Han ser i de økonomiske Sammenslutningers Maal mindre Kampmomentet end den *rationelle Organisation*. Det er ikke saa meget deres Hensigt ved restriktive og bekostelige Indgreb at *korrigere* Loven om Tilbud og Efterspørgsel som igennem en planøkonomisk Regulering paa Forhaand af saavel Produktionen som Afsætningen at hidføre Udbuddets bedst mulige Tilpasning til Efterspørgselen.

Saalænge Sammenslutningerne, Kartellerne, forbliver okkulte, vækker de Mistanke hos Forbrugerne. Træder de frem i Dagens Lys, kan deres Formaal ikke blot retfærdiggøres, men de maa ofte anses for ligefrem gavnlige for Forbrugerne. Man tænke f. Eks. paa, i hvor høj Grad det vilde være i Forbrugernes Interesse, om en Aftale mellem Leverandørerne til det københavnske Konsummælkemarked kom i Stand, hvis man derved kunde forebygge en Overfyldning af Markedet. Kunde en saaledes tilvejebragt Regulering af Tilførslerne nedsætte Mængden af Returnmælk til det halve, vilde dette utvivlsomt have en sænkende Indflydelse paa Mælkeprisen.

Frivillig Publicitet strider imod det inkarnerede Hemmelighedskræmmeri, og man var derfor nødt til ad Lovens Vej at paabyde Anmeldelse af Prisaftaler til en til dette Formaal oprettet Statsinstitution, jfr. vort eget Priskontrolraad, der blev oprettet i Henhold til Lov om Prisaftaler m. v. af 18. Maj 1937.

Tchernoff fremdrager nogle Eksempler paa økonomiske Sammenslutninger indenfor de vigtigste Industrier for at vise deres Opbygning, deres Stilling indadtil og i Forhold til internationale Koalitioner. Desuden analyserer han de vigtigste Konditioner og Klausuler, der er gængse ved de økonomiske Sammenslutningers kontraktlige Samkvem.

Med stor Udførlighed behandles de økonomiske Sammenslutningers retlige Stilling i Frankrig, baade med Henblik paa den civilretlige og strafferetlige Side. Han bringer dernæst en vidtgaende Vurdering af tysk Kartelret og omtaler ogsaa den ungarske Lovgivning.

Som naturligt er, bliver under Behandling af Trusts Forholdene i de Forenede Stater draget særlig frem, og baade Sherman Act, Clayton Act samt den efterfølgende Lovgivning bliver nærmere omtalt. Desværre er Tchernoff gaet lidt let hen over Capper-Volstead Act af 1922, der har haft saa stor Betydning for det amerikanske Landbrug og dets Afsætningsorganisation. Den i de sidste 10—15 Aar gennemførte Rationalisering i Salget af amerikanske Landbrugsprodukter (orderly marketing) kan for en stor

Del føres tilbage til denne Lov, der netop undtager Landbrugserhvervet fra Sherman Actens Bestemmelser.

Af det øvrige righoldige Stof skal blot nævnes den beskrivende og vurderende Fremstilling af de internationale Karteller paa saavel Industriens som Skibsfartens Omraade. For sidstnævntes Vedkommende er Skildringen af de forskellige »maritime Konferencer« særlig instruktiv.

I det Supplement, som Tchernoff har udsendt i 1937, er Fremstillingen ført à jour, navnlig hvad den juridiske Side af Sagen angaar. Skandinavien lader ogsaa her til at ligge uden for Forfatterens Synskreds.

Tchernoffs Værk er en righoldig Kilde til Belæring, men adskillige af de økonomisk-teoretiske Problemer, han behandler, bliver ved med at være haarde Beskøjter, som trænger til en endnu grundigere Udblødning.

Bérard: Du producteur au consommateur. Fruits et Légumes I—II.

Som det første Resultat af de af Institut Scientifique de Recherches Economiques et Sociales foretagne Undersøgelser maa det af André Bérard tilvebragte Materiale siges at være af Interesse ogsaa for danske Erhvervsøkonomer.

Fordelt paa 2 Bind bringer Forfatteren en Skildring af de forskellige Stadier paa den Handelsvej, som en Række udvalgte Frugter og Grøntsager gennemløber fra Producent til den endelige Forbruger.

Det er velgørende at faa serveret saa mange Data med saa gode tekstlige Ingredienser.

Ferskenens Levnedsløb beskrives eksempelvis saaledes: Efter en kort Redegørelse for Ferskenhandelens mest karakteristiske Momenter beskrives Dyrkernes Salgsmarkeder, idet man i Panoramaform præsenteres for Perpignan, Tournon og l'Eyrieux. — Det er gjort kort og godt. — De led-sagende salgstekniske, prismæssige, transportmæssige Forhold fremføres dog med større Grundighed, og man faar, inden der gøres Rede for Detaildistributionen, en skitse-mæssig Beskrivelse af Paris' overdækkede Engros-Grøntorv, les Halles Centrales.

I det store og hele har Bérard fulgt den nævnte Fremgangsmaade, hvad enten det nu er Tomaten, Kartofflen, Æblet, Salathovedet, Blomkaalshovedet eller Rosinen, han behandler. Særlig Opmærksomhed fortjener det Afsnit, der omhandler Æblerne, og som fylder mere end de to Tredjedele af andet Bind. Heri er der bl. a. givet en udførlig Skildring af de amerikanske Æblers Salgsorganisation.

Skulde man sige noget mindre fordelagtigt om den foreliggende Undersøgelse, bliver det den lidt sporadiske Maade, Fordelingsomkostningerne er behandlet paa. Man savner en Specifikation over og Analyse af de forskellige Handelsstadiers Omkostningstillæg.

Picard: Formes et Méthodes Nouvelles des Entreprises Commerciales.

De, der paa et letlæseligt Fransk søger en Fremstilling af den moderne Detailhandels Fremskridt og Problemer, vil være vel tjente med Picards Bog. Det meste af den bestaar af Artikler, som Forfatteren tidligere har offentliggjort i forskellige Tidsskrifter.

Man faar som Indledning den obligate, teoretiske hors d'oeuvre tilsat

den appetitvækkende franske Esprit. Iøvrigt er Bogen inddelt i 2 Dele, hvoraf den første behandler de nye Former og den anden de nye Metoder. Som det sig hør og bør, er der gjort meget ud af den amerikanske Detailhandel. Der er dog ogsaa taget skyldige Hensyn til de franske Brugsforeninger.

Under Metoderne er baade resale price maintenance, Prisindeksspørgsmaalet, Detailhandlernes Fællesindkøb, Rabatsystemer og bl. a. ogsaa »Migros« mere eller mindre udførligt omtalt.

I det store og hele: fornøjeligt og let fordøjeligt.

Cauboue: Introduction à l'Etude de la Banque.

— : **Traité des Opérations Financières de Banque.**

— : **La Pratique des Opérations Financières de Banque.**

Man kunde maaske placere Cauboue bedst ved at betegne ham som den franske Hartley Withers. Han er omtrent lige saa produktiv, men maaske knap saa underholdende. Han er dog foruden at være populærvidenskabelig Bankskribent tillige Bankfilosof. Dette sidste gælder ihvertfald de fleste af hans Skrifter. En Undtagelse danner »La Pratique des Opérations Financières de Banque«, hvor han er gaaet i de nøgternt realistiske, amerikanske Fodspor.

De to andre Bøger kan tilsammen karakteriseres som en orienterende Oversigt over de centrale Problemer indenfor Bankteori, Pengemarked og Kapitalmarked.

Cauboue har en ulyksalig Trang til at systematisere, selv der, hvor det praktiske Livs indfiltrede Brogethed gør en Systematik vanskelig for ikke at sige umulig, og hvor den desuden ingen Nytte er til. Det er derfor intet Under, at f. Eks. hans Gruppering af Bankforretningerne indenfor opérations commerciales og opérations financières hviler paa en noget vaklende logisk Grund. Naar han saaledes definerer, at den sidstnævnte Kategori omfatter Forretninger af kapitalmarkedsmæssig Natur, hvor Bankerne hovedsagelig optræder som *Formidlere*, saa miskender han helt og holdent Holding-Interessen, som han dog paa den anden Side hensætter under samme Kategori. Bortset herfra griber i det praktiske Liv Pengemarkedsforretningerne saa stærkt over i Kapitalmarkedsforretningerne, at en iøvrigt nok saa rosværdig Ordenssans ikke kan tjene som Undskyldning for at bøje nogle af dem ind under en bestemt Rubrik.

Forfatteren fortjener dog ellers Paaskønnelse, naar han behandler vanskelige teoretiske Problemer. Her er det en Fornøjelse og ofte en pædagogisk Belæring at følge ham. Saaledes naar han i sin *Traité* gør Rede for Finansierings- og Emissionsspørgsmaal. Her giver han en koncis og letlæselig Oversigt over Konsortialforretningen og alle dertil knyttede Problemer. Han føjer hertil en sammentrængt Skildring af Børsintroduktionen og Spekulationstransaktionerne.

Cauboue, der virker som Lærer ved C. P. A. (»Centre de Préparation aux Affaires« ved Paris' Handelskammer), har til Brug for sin Undervisning skrevet *la Pratique*. C. P. A. har nemlig til Formaal igennem en studiekredslignende Undervisning at lære de vordende Erhvervsledere den metodiske Analyses Anvendelse paa det praktiske Livs Foreteelser. Og det

er netop med Henblik paa dette Uddannelsesformaal, han i sin Pratique har sammenstillet 45 Tilfælde, der er hentet fra Praksis, og som er egnet til at danne Grundlag for en Træning i metodisk Analyse af virkelighedstro Konstellationer. Der er her altsaa Tale om »Case System«, der med saa stort Held er blevet praktiseret i U. S. A. især ved Graduate School of Business Administration i Harvard. Analogt med Biddle and Bates' »Investment Banking« (A Case Book) bringer Cauboue for Frankrigs Vedkommende i rig Afveksling praktiske Tilfælde fra Kapitalmarkedets vigtigste Omraader.

Cauboue er kort sagt en inciterende Bankskribent.

Det er Anmelderens Haab, at det ogsaa maa lykkes Handelshøjskolen ved beredvillig Imødekommenhed fra Bankerne og Diplomtagere i Bankvæsen at faa tilvejebragt et tilsvarende Materiale, som i det nyskabte Bankinstitut vil kunne bearbejdes til Brug i Studiekredsene. Ligesom det er Tilfældet i U. S. A. og Frankrig, er det en Selvfølge, at Anonymiteten for de benyttede danske Cases vil blive strengt bevaret.

Truptil: Le Système Bancaire Anglais et la Place de Londres.

Truptils Skildring af det engelske Pengemarked er baseret paa indgaaende Studier i Marken. Han er dog ikke nogen Edgar Jaffé, men bevares, enhver har sine Fortrin.

Bogen er saa decideret af den deskriptive Genre, hvilket Forfatteren jo ogsaa særlig fremhæver, men han har nu været overdreven samvittighedsfuld, idet han paa enkelte Steder har taget mere med, end det var egentlig paakrævet til Forstaaelse af Sammenhængen.

Iøvrigt er Behandlingen af Stoffet foretaget med en Praktikers Sans for de almindeligvis miskendte Data. Han anfører saaledes for Bank of Englands Vedkommende Bestyrelsesmedlemmernes erhvervsmæssige Herkomst. Et andet Sted giver han os nok saa værdifulde Oplysninger om de london-ske Akcepthuse, som han grupperer efter deres Betydning. Han vedføjer ligesom for de forskellige Kategorier af Banker, han omtaler, nogle mere eller mindre udførlige regnskabsmæssige Data.

Truptil gaar nu heller ikke helt af Vejen for at give en Vurdering af Forholdene paa det engelske Pengemarked. Han analyserer saaledes Bank of Englands Stilling til det frie Marked, tangerer Open Market Policy, viser Treasury Bill's Stilling paa Markedet og beskæftiger sig iøvrigt med Efterkrigstidens Diskontomarked. Ogsaa Krisetiden faar en Omtale, men den er ligesaa lakonisk som den Sammenligning, han foretager mellem Londons og Paris' Pengemarked.

Alt i alt fortjener Truptil at kendes af danske Bankpraktikere.

Marchal: Les Grands Marchés Financiers.

Marchals Arbejde er en historisk-statistisk Udredning af Sammenhængen (solidarité) mellem de vigtigste Kapitalmarkeder, London, New York, Paris og Berlin. Han undersøger Tiden fra Slutningen af forrige Aarhundrede til 1930 og inddeler den i følgende Perioder: 1. 1898—1913; 2. 1919—1926; 3. 1927—1930. Han konstaterer en vis Parallelisme i Kursudviklingen, som er delvis brudt siden 1927. Han søger dernæst at paavise de Momenter, der

virker fremmende og hæmmende, dels for Samkvemmet mellem Kapitalmarkederne, dels for Kursbevægelsernes Harmoni.

Forfatteren tager saa mange Forbehold, at man efter at have læst Bogen ikke synes at have faaet andet end en Bekræftelse paa, at Begrebet »absolut« ikke har hjemme paa Effektmarkedet, som er Tumbleplads for Kræfternes frie og lunefulde Spil.

Terrel et Lejeune: Traité des Operations Commerciales de Banque.

Terrel og Lejunes Bankpraksis maa være en meget benyttet Bog, skal man dømme efter Oplagens Antal. Den foreliggende syvende Udgave er et meget voluminøst Værk. Og der er udvist stor Grundighed ved Behandling af de enkelte Bankforretninger. Den økonomiske Side af Sagen er derved dog ikke kommet til kort. Dette kan endnu mindre siges om den juridiske Side, tværtimod.

Man føler sig ligefrem under Trykket af embarras de richesse, naar man skal anmelde denne Bog. Der er nemlig saa mange udmærkede Ting i den, som man helst vil drage frem. Dermed har Bogen ogsaa faaet sit Prædikat. Vi vil dog lige gøre opmærksom paa følgende Afsnit: Laan paa Warrants, den dokumentære Kredit, de korte Afsnit om Vareterminsbørsen og om Valutahandelen. De kan allesammen tjene som Mønstre for den Maade, Terrel og Lejeune har behandlet det praktiske og teoretiske Stof paa. Skulde man rejse en Indvending, saa skulde det være med Hensyn til Passivforretninger, som er blevet lidt for let affærdigede. Desuden savnes den regnskabsmæssige Side af Forretningsgangen, og selve Bankteknikken er der heller ikke ofret mange Ord paa.

Hovedindtrykket bliver dog ikke berørt af disse Mangler. Bogen er grundig uden derfor at virke langtrukken.

Maurette: Les Grands Marchés des Matières premières.

Den lille Bog, der er kommet i den meget populære Collection Armand Colin, som er i Brystlommeformat, behandler paa en saare overkommelig Maade nogle enkelte Raastoffer. Systematikken er fortræffelig, og selv om det rent handelsmæssige er kommet lidt til kort til Fordel for det erhvervsgeografiske, maa Bogen varmt anbefales til de Studerende. Den er saa let skrevet, at den ligefrem egner sig som Fritidslektüre.

Maurette giver god Besked om de vigtigste Produktionssteder og Aftagermarkederne baade for Kul, Korn, Uld, Bomuld, Silke, Gummi, Jern og Olie. De fyldige Litteraturhenvisninger, som Forfatteren slutter Omtalen af hver Vare med, vil der sikkert være mange, der vil føle sig tilskyndet til at gøre Brug af. Maquettes Fremstilling ægger nemlig til mere dybtgaaende Studium af de behandlede Emner.

Jousset: La France. Géographie illustrée. I—II.

Der er maaske Grund til lige at nævne denne store illustrerede Geografi, som er taget med i ovennævnte Fortegnelse, fordi den paa en letfattelig, men ganske vist sparsom Maade forstaar at bringe nogle erhvervsøkon-

miske Oplysninger i Forbindelse med den mere almene geografiske Beskrivelse. Bogen er egentlig udkommet før Krigen, men er dog saa nogenlunde ført à jour.

Dubois et Kergomard: Géographie Economique.

Den foreliggende IV Udgave af den i Frankrig meget benyttede og højt værdsatte Erhvervsgeografi fortjente at kendes ogsaa herhjemme, dels paa Grund af den benyttede Systematik, dels paa Grund af den tilpas udførlige, eller om man vil, tilpas knappe Behandling af Jordklodens erhvervsgeografiske Forhold.

Stoffet er regionalt ordnet, hvilket er det mest hensigtsmæssige set fra »Eksport-Synspunktet«, og det er ogsaa Grunden til, at vi har taget Parti for Kergomards Systematik.

Det er ganske naturligt, at selve Frankrig fylder forholdsvis mest, men Forfatteren har dog ogsaa i det øvrige faaet det vigtigste med.

I det store og hele er følgende Inddeling foretaget. Man faar først en kort Redegørelse for de fysiske og de befolkningsmæssige Forhold, hvorefter de enkelte Erhvervsgræne under Hensyntagen til deres Betydning beskrives mere eller mindre udførligt, og der sluttes med en Skildring af Trafikveje og -midler (dog ikke Luftfarten) samt med en kort statistisk Oversigt over Udenrigshandelen.

Et Register over Landene gør Værket anvendeligt som Opslagsbog.

Til Slut et Par Ord om den juridiske Tilvækst.

Savatiers »Dictionnaire Pratique de Droit« hører til de fortræffelige Opslagsværker, som den franske Litteratur er saa rig paa. Den dækker hele Retsomraadet, saavel offentlig som privat Ret. Dykker man ned i et Stikord, vil man helst læse det næste med ogsaa. Stoffet er vel tilrettelagt, Fremstillingen er letfattelig og udmærker sig ved sin koncise Form.

Blandt de øvrige Bøger vil man hilse genkendende paa et Par af Dalloz Seriens kortfattede Fremstillinger (petits précis). Der sigtes her til *Lacour* »Droit Commercial« og »Droit Maritime«. Det er Kompendier, som man med Rette har misundt de juridiske Studerende i Frankrig. *Lacours* Afgrænsning af Handelsrettens Omraade skal lige anføres for at vise, hvor distinkt en kort, summarisk Sammenfatning kan gøres: En somme, le droit civil est la règle, le droit commercial l'exception.

Den sidste Udgave af »Code de Commerce«, ligeledes fra Dalloz, bringer i et Tillæg adskillige Ting af Interesse for Bankfolk. Saaledes Dekretet af 31. December 1936 om Banque de France, som danner en Kodifikation af Lovbestemmelserne vedrørende Banken. Desuden findes i dette Tillæg Dekreterne baade om Credit Hôtelier og Banques Populaires.

Handelshøjskolens Bibliotek har sandelig faaet en værdifuld Forøgelse af sine Samlinger.